

dette Forslags Vedtagelse ikke volder den mindste Forskyrrelse i den øvrige bestaaende Anordning af Helligdagene.

Den ærebe Kirke- og Underviisningsminister gjorde nogle Bemærkninger med Hensyn til mit Foredrag, som det maa være mig tilladt med nogle faa Ord at imødegaae. Den ærebe Minister lagde stærkt Vægt paa Udtalelser, der vare komne fra Majoriteten i Stænderforsamlingen for — jeg husker ikke, om det var 1844 eller 45. Jeg skal i denne Henseende tillade mig at sige, at der kunde gjøres meget alvorlige Betragtninger gjældende med Hensyn til, hvorvidt Majoriteten i den daværende Stænderforsamling var et Udtryk for Folkets Mening; jeg skal imidlertid ikke nærmere inblade mig derpaa, men blot sige, at efter min Mening stod Majoriteten i Stænderforsamlingen under det samme Tryk, som bragte den daværende Regjering til at udræbe Lovforslaget og fremlægge det for Stænderne. Dette er den sande historiske Fremstilling af Sagen, og jeg kan trostigt imod Majoriteten i den daværende Stænderforsamling sætte de almindelige Udtalelser i det daglige Liv her i Hovedstaden, som omfatter $\frac{1}{10}$ af Landets Befolkning, og Udtalelserne i Pressen, saavel dengang Sagen var for i Stænderne som senere, hvilke tydeligt betegnede den Stemning, der har fulgt Anordningen paa dens Vel fra Stænderne til dens, som jeg haaber, snart kastede Grav. Forsaauidt det blev bemærket af den ærebe Minister, at Bestemmelserne om den stille Uge ogsaa gjælde i Sønderjylland og Holsteen, da er dette ganske vist. Jeg har derfor ogsaa her sagt: „i dette Land,“ hvorved jeg har meent de under Hans Majestæts Scepter værende Landsdele. Jeg maa desto værre indrømme, at jeg ikke veed, om de ogsaa ere indførte i Vestindien, men det vilde jo have været meget besynderligt, om den absolute Kongemagt, som dengang troede at burde give saadanne Bestemmelser og gennemføre dem ved vore Stænderforsamlinger, ikke ogsaa skulde have gjort det i Holsteen og Slesvig, og jeg har derfor ogsaa været overbevist om, at det var saa. Jeg meente derimod et Land, der ligger udenfor den Grændse, Hs. Majestæts Herredømme omfatter. Jeg veed bestemt, at i

England, hvor man sætter saa stor Priis paa Søn- og Helligdagens Helligholdelse, er man kommen bort fra mange af de Vaand, der tidligere hvilede paa forskjellige Erhverv paa de omtalte Dage. Den ærebe Ministers Udtalelse om den kristelige Forsagelse skal jeg selvfølgelig nok dertil om Søndagen og de tilbageværende Helligdage, hvor Sindet vilkaarligt maa ledes hen paa det Hellige, hvorimod jeg ikke kan finde det nødvendigt eller rigtigt at tage en eneste Uge og gjøre den til et memento mori hos Folket. Som Folket nu engang er, og som den hele Tilstand er, virker man endog skadeligt derved, man skyder feil af det Maal, man tilsigter, man vækker snarere Uilfredshed end en sand religiøs Tølelse. Det er i det Mindste min Opfattelse, og derfor kunde jeg, som jeg i mit første Foredrag antydede, ønske, at denne Bestemmelse faldt bort. Jeg glæder mig imidlertid ved det Haab, at den ærebe Ministers vægtige Stemme ogsaa vil falde paa dette lille Lovforslag, naturligviis med den af den ærebe Ministers høitagtede Kollega antydede Modifikation.

Varfod: Der er fra flere Sider, forekommer det mig, fremtraadt en Anskuelse, der, saavidt jeg har mærket, har faaet sit skarpeste og bestemteste Udtryk af den høitærede Kirke- og Underviisningsminister. Jeg kan ikke tiltræde denne Anskuelse; jeg maa paa det Bestemteste protestere imod den, men jeg skal tillade mig at gjøre det i al Korthed, selv om jeg ikke derved tilstrækkelig begrunder min Mening. Den høitærede Kirke- og Underviisningsminister synes at gaae ud fra, at der gives eller kan gives et kristent Land og et kristent Folk. Det troer jeg ikke er Tilfældet. Jeg troer kun, at der gives Lande, hvori der er Kristne, men et kristent Land kjenner jeg ikke. Dersom Udtrykket i Grundloven, at den evangelisk-lutheriske Kirke her er Folketirke og understøttes som saadan af Staten, skal forståes saaledes, at den ogsaa understøttes ved Lovbestemmelser som disse Helligdagsanordninger, saa troer jeg, at det er en meget uheldig Bestemmelse, vi der have faaet ind i Grundloven. Jeg mener, at hvad det først og fremmest kom-